

Opinnäytetyö (AMK)

Terveydenhoitajakoulutus

2016

Iida Ala-Uotila, Helena Jokela & Armida Kauhanen

TYÖTÖN NUORI

– kirjallisuuskatsaus työttömyyden syistä ja
terveysvaikutuksista

Iida Ala-Uotila, Helena Jokela & Armida Kauhanen

TYÖTÖN NUORI

- kirjallisuuskatsaus työttömyyden syistä ja terveysvaikutuksista

Nuorisotyöttömyys on hyvin ajankohtainen ja vakava ongelma yhteiskunnassamme (Hämäläinen & Tuomala 2013, 1). Työttömyyskokemukset nuorena voivat johtaa pitkäaikaisiin terveysvaikutuksiin (Strandh ym. 2014). Työn vaikutus ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille onkin merkittävä. Työstä saadun toimeentulon lisäksi se rytmittää ja luo sisältöä arkeen (Honkonen 2010, 70).

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää nuorisotyöttömyyden syitä ja sen vaikutuksia terveyteen. Opinnäyte liittyy RUORI-hankkeeseen, joka on keskittynyt työttömien terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen. Hanke on kohdistettu nuorille, yli 50-vuotiaille ja maahanmuuttajille. Opinnäytetyö kohdistui 18 – 30-vuotiaisiin. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää vastauksia tutkimusongelmiin, jolloin opinnäytetyötä voisi hyödyntää opetuksessa, päätöksenteossa, palveluiden luomisessa ja kehittämisessä. Myös nuoret itse voivat hyötyä tästä työstä.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, jossa oli systemaattisia piirteitä. Tiedonhaussa käytettiin luotettavia tietokantoja. Tiedonhaussa etsittiin laadukkaita suomalaisiin nuoriin sovellettavia tutkimuksia, jotka rajautuivat vuosiin 2006 - 2016. Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui 29 tutkimusta.

Tuloksista ilmeni, että todennäköisyyttä nuoren työttömäksi jäämiseen lisäsivät nuoren perheen tausta, passiiviset ajanviettotottumukset, matala koulutustaso ja kouluvaikeudet, lapsuus- ja nuoruusajan ahdistus, mielenterveysongelmat, temperamentti, sairauslomat, asuinpaikka ja päihteiden käyttö. Työttömyydestä johtuvat terveysvaikutukset koskivat somaattista terveyttä, mielenterveyttä, itsetuhoisuutta, aktiivisuutta, elämänlaatua ja päihteiden käyttöä. Koetut terveysvaikutukset ilmenivät sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

ASIASANAT:

Nuorisotyöttömyys, nuoret, työttömyys, terveys, hyvinvointi

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Public Health Nursing

2016 | 41+1

Iida Ala-Uotila, Helena Jokela & Armida Kauhanen

AN UNEMPLOYED YOUNG

- a literary review of the reasons of unemployment and the effects on health

Youth unemployment is very current and serious problem in our society (Hämäläinen & Tuomala 2013). The unemployment experiences at the young age can lead to long-term health impacts (Strandh ym. 2014). Work's effect on person's health and well-being is significant. It ensures income, gives meaning and sets the pace on everyday life (Honkonen 2010, 70).

The purpose of the Bachelor thesis was to find out the cause of youth unemployment and its impacts on health. The thesis is linked to RUORI project which focuses on maintaining and promoting unemployed persons' health and ability to function. The project is aimed to young and over 50-years old people and to immigrants. This Bachelor's thesis is aimed to 18-30 years old people. The goal is to find answers to research problems, so it could be used in teaching, decision making, developing and creating services. Also, the young themselves could use this thesis.

The thesis was conducted as a descriptive literature review which had systematic characteristics. The data was from reliable databases and the selected data had to apply to young Finnish people. The search was outlined to years 2006 – 2016. 29 researches were selected to this thesis.

According to the results the probability to be unemployed at young age rose by these factors: family background, free time activity habits, educational level and difficulties at school, childhood and youth distress, mental health problems, temperament, sick leaves, domicile and substance use. The unemployment had effects on somatic health, mental health, suicidal behavior, activity, quality of life and substance use. The effects appeared in short and long term period.

KEYWORDS:

Youth unemployment, young, unemployment, health, well-being

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS	7
2.1 Nuoret	7
2.2 Työttömyys	8
2.3 Terveys ja hyvinvointi	11
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	13
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	14
4.1 Tiedonhaku: Hakusanat ja rajaukset	14
4.2 Aineiston analyysi	16
5 TULOKSET	17
5.1 Nuorisotyöttömyyteen Vaikuttavat Tekijät	23
5.1.1 Lapsuuden perhetausta ja ajanviettotottumukset	23
5.1.2 Matala koulutustaso ja kouluvaikeudet	23
5.1.3 Ahdistus	24
5.1.4 Mielensterveys ja sairauslomat	24
5.1.5 Nuoruuden perhetyyppi ja asuinpaikka	25
5.1.6 Päihteiden käyttö	25
5.2 Työttömyyden vaikutus terveyteen	26
5.2.1 Itse arvioitu elämänlaatu	26
5.2.2 Mielensterveysongelmat ja itsetuhoisuus	27
5.2.3 Somaattiset sairaudet ja terveyskäyttäytyminen	27
5.2.4 Ajankäyttö ja aktiivisuus	28
5.2.5 Päihteiden käyttö	28
6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	30
7 POHDINTA	32
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	36
LÄHTEET	37

KUVAT

Kuva 1. Nuorten työttömien määrä	9
----------------------------------	---

TAULUKOT

Taulukko 1. Hakusanat ja niiden tarkoitus	15
Taulukko 2. Sisään- ja ulosottokriteerit	16

LIITTEET

Liite 1. Tiedonhakupöytä	
--------------------------	--

1 JOHDANTO

1990-luvun alkuvuosien taloudellinen lama ja sen seurauksena syntynyt voimakas työttömyyden kasvu heijastuvat Suomen työmarkkinatilanteeseen 2000-luvulle asti (Vaarama ym. 2014, 120). Suomessa työttömien määrä oli 217 000 vuoden 2016 lokakuussa, kun nuorten työttömyysaste eli työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta oli 17,1 % (Tilastokeskus 2016). Pitkään jatkunut työttömyys lisää toimeentulon ja asumisen ongelmia ja etenkin nuorten syrjäytyminen on yleinen huolenaihe yhteiskunnassamme (Vaarama ym. 2014, 20-21). Nuoret voivat olla erityisen haavoittuvia työttömyyden vaikutuksille ja sitä seuraavalle toimeentulon laskulle (Davis 2009) ja nuoruuden aikana koetulla työttömyydellä onkin negatiivinen vaikutus sosiaalisiin ja materiaalsiin voimavaroihin käsiksi pääsyyn. Työmarkkinoiden liikehdintä ja työttömyys altistavat nuoren erilaisille psyykkisille kuormituksille (Weden ym. 2005).

Opinnäytetyö kohdistui nuoriin työttömiin, sen syihin ja terveysvaikutuksiin. Opinnäytetyö on osana Ruori-hanketta, joka aloitettiin helmikuussa 2016. Ruori-hankkeen tarkoitus on työttömien terveyden ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen. Hankkeen kohdeyhtyminä toimivat nuoret, yli 50-vuotiaat ja maahanmuuttajat. Ruori-hanke toimii Turussa, Salossa ja Naantalissa (Leino 14.9.2016). Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitkä mahdolliset tekijät johtavat nuoren työttömyyteen ja miten työttömyys vaikuttaa nuoren terveyteen ja hyvinvointiin.

Työn kautta mahdollistuu säännöllinen toimeentulo, sosiaaliset kontaktit ja itsensä toteuttaminen, joten sitä pidetään usein hyvinvoinnin lähteenä. Sen sijaan työttömyyden tiedetään vaikuttavan yksilön hyvinvointiin, esimerkiksi taloudellisiin toimeentulon ongelmiin, heikkoon terveyteen ja yksinäisyyteen (Vaarama ym. 2014, 119) Nuorten työttömyyteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota, sillä heidän pitkäaikainen työttömyytensä voi johtaa terveysongelmiin ja työkyvyn pitkäaikaiseen heikkenemiseen (Kieselbach 1988, Newton Scanlan ym. 2011 mukaan). Työttömillä on suurempi todennäköisyys kärsiä erilaisista terveysongelmista. Etenkin pitkäaikaistyöttömillä on ainakin kaksinkertainen riski sairastua erilaisiin mielenterveysongelmiin, kuten masennukseen ja ahdistuneisuushäiriöihin. Työttömyyteen liittyy myös suurempi riski saada sydän- tai aivoinfarkti. Sairaus ei kuitenkaan ole vain seuraus työttömyydestä, vaan se voi olla myös syy työttömäksi jäämiseen (Herbig ym. 2013). Heikomman terveyden omaavat joutuvat todennäköisemmin työelämän ulkopuolelle, sillä he voivat keskimäärin huonommin ja ovat sairampia kuin työssäkäyvät (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2015).

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Nuoret

Opinnäytetyö koskee 18 – 30-vuotiaita. Nuoruuden määritelmä on kuitenkin häilyvä. Esimerkiksi nuorisolaissa nuoruudella tarkoitetaan alle 29-vuotiaita (Nuorisolaki 72/2006). Suomalainen Lääkäriseura Duodecim puolestaan määrittelee konsensuslausumassaan nuoruusiän sijoittuvan ikävuosiin 13 – 22. Jo nuoruusiässä muodostuvat useat myöhemmässäkin elämässä näkyvät tavat, jotka voivat olla terveyttä edistäviä tai heikentäviä. Nuoruusikä on siirtymävaihe, joka alkaa puberteetista ja päättyy nuoreen aikuisuuteen (Suomalainen Lääkäriseura Duodecim 2010, 12).

Nuori aikuinen-käsite on vaikea määritellä. Kuntun ym. (2011) mukaan käsite on melko uusi ja se sijoittuu nuoruuden ja aikuisuuden väliin. Tämä johtuu siitä, että lapsuusaika on lyhentynyt ja nuori irrottautuu perheestään aikaisemmin. Nuoren psykososiaalinen kehitys on kuitenkin vielä kesken, jolloin aikuisuuteen siirrytään myöhemmin. Nuori aikuinen on jo lähes itsenäistynyt ja hän osaa tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja (Väestöliitto 2016). Nuoren elämää koskevat tavat ja valinnat voivat olla erilaisia, mutta pääosassa aikuisuuteen liittyvät muuan muassa hyvät ihmissuhteet, työelämän aloittaminen ja orientoituminen tulevaisuuteen. Myös kyky sitoutua ja pitkäjänteisyys ovat aikuisuuteen liitettäviä ominaisuuksia (Kunttu ym. 2011, 20-21).

Nuoruusiän kehitysvaiheet

Nuoruusikä on yksi ihmisen tärkeimmistä elämänvaiheista. Nuoruusiässä tapahtuu sosiaalisia, psyykkisiä ja fyysisiä muutoksia (Kunttu ym. 2011, 18). Tässä työssä käsitellään nuoren psyykkisiä ja sosiaalisia muutoksia.

Sosiaalisiin muutoksiin liittyvät vanhemmista irtaantuminen, muutokset kouluympäristössä sekä työelämään valmistautuminen. Nuori alkaa itse ylläpitää mielenkiinnon kohteitaan, kuten harrastuksia. Nuoren oikeudet kasvavat, hän itsenäistyy ja hän alkaa ottaa enemmän vastuuta. Oikeuksien ja vastuun tulisi olla tasapainossa, muuten se voi vai-

keuttaa nuoren rajojen ja identiteetin kehitystä. Ympäristön liialliset vaatimukset ja veloitteet voivat luoda nuorelle epätoivon tunteita (Kunttu ym. 2011, 18).

Psyykkistä kehitystä tapahtuu nuorella itsessään sekä hänen ihmissuhteissaan. Nuori irtaantuu vanhemmistaan ja hän alkaa itse muokata omaa ajatusmaailmaansa. Aikaisemmin ajatusmaailma on tiiviisti liittynyt vanhempien mielipiteisiin, mutta kehittyessä nuoren on ryhdyttävä jäsentämään omia mielipiteitään ja arvojaan. Irttaantumisen onnistuminen tulee näkymään aikuisiässä, esimerkiksi kyky tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa (Kunttu ym. 2011, 19). Psyykkisiin muutoksiin kuuluu muuttuneen kehon sekä seksuaalisen identiteetin omaksuminen (Aalberg & Siimes 2007, 68). Psyykkiseen kehitykseen kuuluu myös ikätovereihin turvautuminen esimerkiksi vanhemmista irtaantumisessa ja omien mielipiteiden muodostamisessa (Kunttu ym. 2011, 19). Hormonitoiminnan lisääntyminen ja fyysinen kasvu vaikuttavat omalta osaltaan nuoren psyykkiseen tasapainoon (Aalberg ym. 2007, 15).

Identiteetillä tarkoitetaan sisäistynyttä mielikuvaa itsestään. Identiteetti muotoutuu koko elämän ajan, mutta erityisesti nuoruudessa identiteetin kehitys on yksi nuoren psyykkisen muutoksen kehityshaasteista. Identiteetissä on erotettavissa erilaisia osa-alueita kuten esimerkiksi ammatillinen identiteetti (Kunttu ym. 2011, 19 – 20).

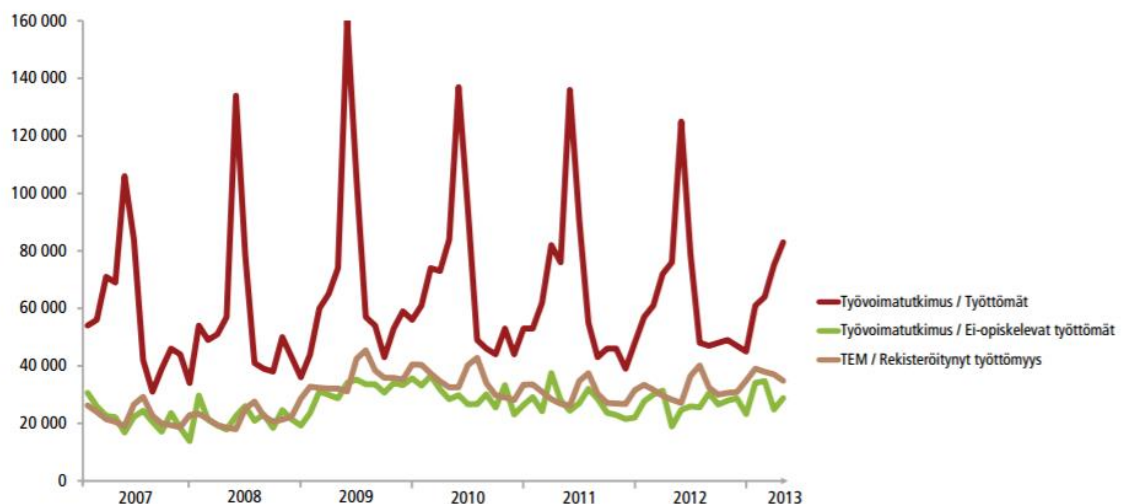
2.2 Työttömyys

Työttömyysturvalain mukaan työttömänä pidetään henkilöä, joka ei ole työsuhteessa tai päätoimisesti työllistynyt yrittäjänä tai omassa työssä (Työttömyysturvalaki 1290/2012). Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksessa puolestaan määritellään työttömän olevan työtä vailla oleva henkilö, joka on etsinyt työtä aktiivisesti neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa, luetaan työttömäksi, mikäli hän voisi aloittaa työn kahden viikon kuluessa. Näiden lisäksi työttömäksi luetaan työpaikastaan toistaiseksi lomautettu, joka täyttää edellä mainitut kriteerit (Tilastokeskus, 2016). Pitkäaikaistyöttömällä tarkoitetaan henkilöä, joka on ollut vähintään 12 kuukautta työttömänä (Tilastokeskus 2016).

Työllisyystilanne vuoden 2016 alussa on parantunut pitkäaikaistyöttömyyttä lukuun ottamatta. Eniten pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut 25 – 54 - vuotiaiden ikäryhmässä viime vuosina. Avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut, mutta tämä ei ole vielä heijastunut työttömien määrään työnvälitystilastossa. Kesäkuussa 2016 yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömiä oli 127 000. Työllisyystilanteeseen vaikuttavat työttömien työnhakijoiden ja avointen työpaikkojen väliset alueelliset ja ammatilliset yhteensopivuusongelmat sekä heikko suhdannekehitys (Valtiovarainministeriö 2016, 60 – 61).

Nuorisotyöttömyys

Nuorisotyöttömyys ei ole pelkästään yksilön ongelma, vaan myös yhteiskunnan. Nuorisotyöttömyys on osa yleistä työttömyysongelmaa, mutta nuorten työllisyystilanne ei ole niin vaikea kuin luullaan. Nuorten korkeaan työttömyysasteeseen on monta syytä. Merkittävin syy johtuu siitä, että liikkuvuus työmarkkinoilla on nuorten keskuudessa suurta. Toiset etsivät ensimmäistä työpaikkaansa, toiset jatkokouluttautuvat, kun taas toiset päätyvät määräaikaisiin työsuhteisiin. Kuten kuviosta 1 nähdään, suhdanne- ja kausi vaihtelut vaikuttavat nuorten korkeaan työttömyysasteeseen: keväisin koulujen päättyessä opiskelijat ja vastavalmistuneet hakeutuvat yhtä aikaa työmarkkinoille (Hämäläinen & Tuomala 2013, 1 – 6).

Kuva 1. Nuorten työttömien määrä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen sekä Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan. Opiskelijoiden vaikutus nuorten työttömien määrään kesäisin näkyy piikkeinä punaisessa viivassa (Hämäläinen & Tuomala 2013).

Kuvion viivan piikit ajoittuvat juuri alkukesään, jolloin enemmistö opiskelijoista hakee väliaikaista toimeentuloa. Myös suhdannevaihtelut vaikuttavat nuorten tilanteeseen työmarkkinoilla. Työttömyyskokemuksia on kaikista eniten nuorilla, mutta työttömyysjaksojen yleisyydestä huolimatta, niiden pituus on merkittävästi lyhyempi kuin aikuisilla. Talouden kasvu ja työvoiman kysynnän kohentuminen näkyvät työmarkkinoilla ja nuorten työtilanteessa. Merkittävin nuorten työmarkkinatilanteeseen vaikuttava tekijä onkin talouskasvu (Hämäläinen & Tuomala 2013, 1 – 6).

”Työttömien nuorten osuus lasketaan työllisten ja työttömien summasta eli työvoimasta” (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016). Tilastokeskuksen teettämässä työvoimatutkimuksissa osa opiskelijoista lasketaan työttömiksi, jos he ovat ilmoittaneet etsivänsä työtä, eivätkä ole sitä vielä löytäneet (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016). Kuten muissakin tapauksissa, opiskelijakin määritellään työttömäksi, jos hänellä ei ole työpaikkaa ja hän on valmis ottamaan työtä vastaan kahden viikon kuluessa (Myrskylä 2011). Työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisteri määrittää opiskelijat lukukausien ajan opiskelijoina, eikä työttöminä työnhakijoina (Työ- ja elinkeinoministeriö 2016). Kuviossa näkyy eri tilastojen mukaan, kuinka opiskelijoiden mukaanotto tai poissulkeminen vaikuttaa nuorten työttömien määrään.

Nuorisotyöttömyyttä pyritään ennaltaehkäisemään nuorisotakuun avulla, jonka periaatteet EU-maat hyväksyivät huhtikuussa 2013. EU-komission määritelmän mukaan nuorisotakuu on suunnattu kaikille alle 25-vuotiaille, jotka ovat työttömiä tai ketkä eivät ole työllistyneet perusopintojen jälkeen. Nuorisotakuun tarkoituksena on tarjota heille työtä tai koulutusta neljän kuukauden kuluessa. Kyseessä voi olla työ-, oppisopimus-, harjoittelu- tai jatkokoulutuspaikka ja se pyritään sovittamaan nuoren yksilöllisen tilanteen ja tarpeiden mukaan. Mukaan luetaan myös nuoret, jotka ovat jättäneet ilmoittautumatta työnhakijoiksi. Suomen kattavan nuorisotakuujärjestelmän avulla on pystytty laatimaan nuorille yksilöllisiä suunnitelmia entistä nopeammin ja nuorisotyöttömyys on vähentynyt (Euroopan komissio 2016). Osana nuorisotakuuta on myös määräaikaisesti toteutettava nuorten aikuisten osaamisohjelma, joka ottaa huomioon 20 – 29-vuotiaat pelkän peruskoulun käyneet. Osaamisohjelman avulla nuori aikuinen voi hakeutua suorittamaan ammattitutkintoa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016). Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätien Eurofoundin selvityksessä käy ilmi, että vuoden 2011 aikana 83,5 % työttömistä nuorista sai kolmen kuukauden sisällä työtarjouksen työttömäksi ilmoittautumi-

sesta (Euroopan komissio 2016). Nuorisotakuuohjelmaa täydentää nuorisotyöllisyysaloite, jonka tarkoitus on antaa lisätukea alle 25-vuotiaille, jotka asuvat alueilla, joissa esiintyy eniten nuorisotyöttömyyttä (Euroopan komissio 2016).

2.3 Terveys ja hyvinvointi

Terveys koostuu fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilasta. Se voidaan myös määritellä suppeasti niin, että elimistö toimii normaalisti ja sairaudet puuttuvat (Kasvio 2010, 28 – 29). Terveiden määrittäminen on yksilöllistä, ja se on jatkuvasti muuttuva tila. Terveiden tilaan vaikuttavat esimerkiksi sairaudet, fyysinen ja sosiaalinen ympäristö, yksilön kokemukset, arvot ja asenteet. Terveyttä voidaan myös pitää yksilön voimavarana, joka jatkuvasti kasvaa ja kuluu (Huttunen 2015).

Hyvinvointia voidaan mitata elämänlaadulla, jota muovaavat hyvinvoinnin kolme eri ulottuvuutta: 1) terveys, 2) materiaallinen hyvinvointi ja 3) koettu hyvinvointi tai elämänlaatu. Käsite hyvinvointi viittaa yksilölliseen ja yhteisötason hyvinvointiin. Yksilölliseen hyvinvointiin lukeutuu sosiaaliset suhteet, onnellisuus, itsensä toteutuminen ja sosiaalinen pääoma, kun taas yhteisötason hyvinvointiin esimerkiksi asuinolot, työ- ja koulutusolosuhteet, sekä toimeentulo. Väestöryhmien välisiin hyvinvoinnin, terveyden ja niiden määrittäjien eroihin vaikuttavat paljon sosioekonomiset tekijät, kuten koulutus, ammatti, tulot, omaisuus ja asumistaso (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2015).

Työ ja terveys

Työ on hyväksi fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle ja hyvinvoinnille (Waddell & Burton 2006). Sen merkitys elämässä on huomattava, jolloin työssä tapahtuvat käännteet vaikuttavat merkittävästi ihmisen terveydentilan kehittymiseen. Työn positiiviset vaikutukset, kuten mieluisa työ ja uratavoitteet, heijastuvat usein yleiseen hyvinvointiin ja ihmisen tyytyväisyyteen elämässään. Vaikka työ ei olisikaan mieluista, ihminen kokee pärjäävänsä työn avulla elämässään, hänen velvollisuutensa täyttyvät ja hän kokee itsensä hyödylliseksi yhteiskunnan silmissä (Kasvio 2010, 28-29). Useimmille työ turvaa toimeentulon ja se samalla edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja luo kehittymismahdollisuuksia. Se myös antaa sisältöä elämälle vahvistaen itsetuntoa ja rytmittää jokapäiväistä elämää (Honkonen 2010, 70).

Työ ei ole ainoastaan hyödyllistä jo terveille ihmisille. Se on tärkeää myös liikuntarajoituneille, yleisistä terveysongelmista kärsiville, kuten mielenterveysongelmista, tuki- ja liikuntaelinsairauksista sekä sydän ja hengityselinten sairauksista sairastaville ja sosiaaliturvan saajille. Terveystilan salliessa työelämässä tulisi pysyä tai siihen tulisi pyrkiä niin pian kuin mahdollista, sillä työ on terapeuttista ja sillä on terveyttä edistäviä vaikutuksia. Se edistää kuntoutumista ja parantumista, johtaa parempaan terveydentilaan, minimoi pitkien sairauslomien ja työttömyyden haitallisia vaikutuksia, edistää osallistumista yhteiskunnan jäseneksi ja vähentää köyhyyttä. Tämä riippuu kuitenkin työn laadusta sekä sosiaalisesta kontekstista. Työn tulisi olla turvallinen ja sen pitäisi myös mukautua sairauden tai vamman mukaan (Waddell & Burton 2006).

Työ voi olla myös haitallista terveydelle: liian kova työtahti sekä työhön liittyvät suoritus- paineet ja stressi voivat ylittää oman jaksamisen rajat. Myös muita terveyttä uhkaavia tekijöitä ovat muun muassa vuorotyö, huono työilmapiiri, altistuminen erilaisille rasitus- tekijöille sekä mahdollinen tapaturman tai väkivallan uhka. Pahimmillaan nämä voivat johtaa työkyvyn menettämiseen tai tilapäiseen tai pysyvään sairauteen (Kasvio 2010, 28-29). Työn positiiviset vaikutukset ovat kuitenkin suurempia kuin riskit (Waddell & Burton 2006).

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitkä mahdolliset tekijät johtavat nuoren työttömyyteen ja miten työttömyys vaikuttaa nuoren terveyteen ja hyvinvointiin.

Opinnäytetyö on suunnattu Ruori-hankkeelle, terveydenhuoltoalan ammattilaisille, päättäjille ja itse nuorille. Opinnäytetyö antaa ajankohtaisen katsauksen aiheesta ja sitä voidaan käyttää esimerkiksi opetusmateriaalina ja palvelujen kehittämisessä ja luomisessa.

Opinnäytetyöhön valittiin tutkimusongelmiksi:

1. Mitkä taustatekijät voivat johtaa nuoren työttömyyteen?
2. Miten työttömyys vaikuttaa nuoren terveyteen ja hyvinvointiin?

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jossa on systemaattisia piirteitä. Pyrkimyksenä oli löytää mahdollisimman paljon luotettavaa tutkimustietoa, jota voidaan mahdollisesti hyödyntää myöhemmin terveydenhoitajaopintoihin kuuluvassa kehittämistyössä. Kirjallisuuskatsauksen avulla muodostettiin kokonaiskuva aikaisemmista tutkimuksista ja julkaisuista.

Kirjallisuuskatsaus on osana jokaista tutkimusta ja se on myös oma tutkimusmenetelmänsä (Aveyard 2014, 15). Katsauksella pyritään selvittämään samaan tutkimusaiheeseen kuuluvia aikaisempia tutkimuksia ja muodostamaan kokonaiskuva tutkitusta aiheesta. Kuten muidenkin tutkimusten, myös kirjallisuuskatsauksen pitää olla mahdollista toistaa. Kirjallisuuskatsauksessa asetetaan tutkimusongelmat ja niihin vastataan keräämällä ja analysoimalla aiheesta jo löytyviä tutkimuksia systemaattisesti (Stolt ym. 2015, 7).

Kirjallisuuskatsauksen tyyppejä ovat: kuvailevat katsaukset, systemaattiset kirjallisuuskatsaukset ja määrällinen meta-analyysi ja laadullinen meta-synteesi (Stolt ym. 2015, 8). Kirjallisuuskatsauksen vaiheita ovat: 1) katsauksen tarkoituksen ja tutkimusongelman määrittäminen, 2) kirjallisuushaku ja aineiston valinta, 3) tutkimusten arviointi, 4) aineiston analyysi ja synteesi ja 5) tulosten raportointi (Stolt ym. 2015, 23).

4.1 Tiedonhaku: Hakusanat ja rajaukset

Ensimmäisiä tiedonhakuja suoritettiin opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa syyskuussa 2016. Sen jälkeen tiedonhakuja jatkettiin aina lokakuun puoleenväliin saakka. Tietokantoja, joita aineiston haussa käytettiin, olivat: Cinahl Complete, Medline, Science Direct, Julkari ja Directory of Open Access Journals (DOAJ). Medic tietokannasta otettiin myös yhden tutkimuksen lähteistä tutkimus mukaan katsaukseen. Hakusanoina (Taulukko 1) käytettiin esimerkiksi you*, unemploy*, jobless*, health, socioeconomic*, background* ja nuorisotyöttömyys. Tiedonhakutaulukko löytyy liitteistä (Liite 1).

Rajaukset asetettiin niin, että valikoituneet tutkimukset vastasivat asetettuihin tutkimuskysymyksiin ajankohtaisesti. Tutkimukset, joissa käsiteltiin muita kuin länsimaalaisia nuoria, rajattiin ulos, jolloin tuloksia pystytään vertaamaan suomalaisnuoriin. Ikäryhmältään haettiin 18 – 30-vuotiaita tutkittavia, vaikkakin joissain tutkimuksissa saattoi esiintyä

myös nuorempaa tai vanhempaa väestöä. Myöskään ensimmäiseen tutkimuskysymykseen ei otettu mukaan somaattisia sairauksia, koska somaattinen sairaus voi ymmärrettävästi aiheuttaa työkyvyttömyyttä ja näin estää työllistymistä. Rajaukset on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 1. Hakusanat ja niiden tarkoitus

You* (young/youth)
Unemploy* (unemployed/unemployment)
Jobless* (jobless/joblessness)
Health
Socioeconomic* (esimerkiksi socioeconomic background/status)
Background* (background/backgrounds)
Childhood* (childhood/childhood's)
Reason* (reason/reasons)
Experience* (experience/experiences)
Factor* (factor/factors)
Impact* (impact/impacts)
Adolescent* (adolescent)
Effect* (effect/effects)
Työ* (työtön/työllisyys)
Nuor* (nuori/nuorisotyöttömyys)
Nuorisotyöttömyys

Taulukko 2. Sisäänotto- ja ulossulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Ulossulkukriteerit
Aineistot on julkaistu vuonna 2006-2016	Aineisto on julkaistu ennen vuotta 2006
Aineiston tutkittavat ovat iältään nuoria, alle 30 vuotiaita	Aineiston tutkittavat ovat iältään yli 30 vuotiaita tai lapsia
Aineisto on julkaistu joko suomeksi tai englanniksi	Aineisto on julkaistu muulla kielillä kuin suomi tai englanti
Aineisto on maksuton	Aineisto on maksullinen
Tutkittavat ovat verrattavissa suomalaisiin nuoriin (länsimainen tutkimus)	Tutkittavat eivät ole verrattavissa suomalaisiin nuoriin
Työttömyyden syynä muu kuin somaattinen sairaus	Työttömyyden syynä somaattinen sairaus

4.2 Aineiston analyysi

Koko ryhmä suoritti aineiston analysoinnin ja raportoinnin: aluksi tutkimuksista etsittiin nuorisotyöttömyyteen liittyviä kohtia ja jos niitä löytyi, tutkimukset siirrettiin myöhempää tarkempaa lukemista varten. Kun tiedonhaku oli saatu suoritettua, käytiin läpi alkukarsinnasta valikoidut tutkimukset. Tutkimukset jaettiin ja jokainen syventyi niihin ennen yhteisiä tapaamisia. Kokoontumisissa tutkimukset käytiin yksitellen läpi. Mukaan valikoituneet tutkimukset vastasivat jompaankumpaan tai kumpaankin opinnäytetyöhön asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Valikoiduista tutkimuksista kirjoitettiin saman tien tulokset ylös ja se luokiteltiin kuuluvan tiettyyn luokkaan, kuten päihteisiin, koulutukseen tai lapsuuteen. Valikoiduista tutkimuksista tehtiin myös tutkimustaulukko, josta käy ilmi tutkimuksen tekijä(t), maa, vuosi, tarkoitus, menetelmät ja tulokset. Viimeisessä vaiheessa saman tyyppiset luokat yhdistettiin ja saadut tulokset kirjoitettiin puhtaaksi (Tampereen teknillinen yliopisto 2016).

5 TULOKSET

Tulokset koostuvat 29 eri tutkimuksesta, joista kaksi oli suomalaista ja loput kansainvälisiä tutkimuksia. Opinnäytetyön tulosten tueksi luotiin tutkimustaulukko, josta käy ilmi tekijä(t), maa, julkaisuvuosi, tutkimuksen tarkoitus ja menetelmä sekä tulokset.

Taulukko 3. Tutkimustaulukko

Tekijä, maa, vuosi	Tarkoitus	Asetelma, mittari	Tulokset
Arria ym. 2013 Yhdysvallat	Tutkia, onko huumeiden käytöllä korkeakoulussa (college) yhteyttä koulun jälkeiseen työllisyystilanteeseen	n=620 Data peräisin College Life Study:sta	Jatkuva huumeiden käyttö akateemisesti kouluttautuneiden keskuudessa saattoi lisätä riskiä koulun jälkeiseen työttömyyteen
Axelsson ym. 2007 Ruotsi	Vertailla, miten työttömät nuoret arvioivat elämänlaatuaan verrattuna työssäkäyviin	n=264 (työttömät) n=528 (työssäkäyvät) iältään 20 – 25-vuotiaita Elämänlaatua arvioitu kyselylomakkeella	Yleisesti työttömät itse arvioivat elämänlaatunsa huonommaksi kuin työssäkäyvät, mutta osa nuorista raportoi myös elämänlaatunsa paremmaksi työttömyyden alkaessa
Björklund ym. 2015 Ruotsi, Suomi	Kuvailla, työttömien miesten kokemuksia työttömyydestä ja miten se vaikutti heidän terveyteensä	n=15 18 – 27-vuotiaita Kyselylomake	Työttömyydellä oli negatiivisia vaikutuksia, vaikkei työttömyys kestäisikään pitkään
Brydsten ym. 2015 Ruotsi	Tutkia, miten nuorena koettu työttömyys vaikuttaa aikuisuudessa ilmenevään somaattiseen oireiluun	n=962 Kyselylomake 16 - 21-vuotiaille työttömyystilanteesta Kysely 21-42-vuotiaille somaattisesta oireilusta	Miesten nuorena kokema työttömyys oli yhteydessä somaattisiin oireisiin, kuten pahoinvointiin tai migreeniin, sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä tarkasteltuna Jokainen nuorena koettu työttömyyskuukausi lisäsi somaattiseen oireilun todennäköisyyttä aikuisilla miehillä
Brydsten ym. 2016 Ruotsi	Selvittää, onko työttömyydellä pitkäaikaisia terveysvaikutuksia aikuisuudessa	n=10 83 (tutkimus ennen taantumaa) n=897 (tutkimus taantumana aikana) Kyselylomake (90 kysymystä)	Taantumana aikana työttömänä olevilla miehillä oli parempi terveydentila myöhemmin elämässä kuin miehillä, jotka olivat työttöminä ennen taantumaa
Caban-Martinez ym. 2011 Yhdysvallat, Kanada	Tutkia, terveystyötyymistä työttömien ja työssäkävien nuorten välillä	N=27 010 18 – 24-vuotiaita Data kerättiin NHIS-mittauksesta, nuorten terveystyötyymistä kerrotettiin haastattelemalla	Nuoret, jotka olivat työttömiä, raportoivat enemmän riskijuomista sekä käyttävänsä vähemmän vapaa-ajastaan fyysisiin aktiviteetteihin

Classen ym. 2013 Kanada	Selvittää, onko massaloma- tuksista johtuvalla työttömyy- dellä yhteyttä itsemurhiin	n=6 120 20 – 59-vuotiaita Data kerätty: National Center for Health Statistics Mortality Files BLS & CPS	Massalomaautuksista johtuvat lu- kuisat työnmenetykset olivat yh- teydessä sekä miesten että nais- ten itsemurhakuolemiin Myös pitkittynyt työttömyys lisäsi itsemurhakuolemien yleisyyttä sekä miehillä että naisilla
Compton ym. 2014 USA	Tutkia, onko työttömyys yhtey- dessä ongelmalliseen päihteiden käyttöön	n=405 000 Ikäluokat 18 – 25, 26 – 64 ja 65- vuotiaat ja sitä vanhemmat Data kerätty vuosien 2002-2010 ai- kana SAMHSA:sta ja NSDUH:sta	Ongelmallinen päihteiden käyttö oli yleisempää työttömien keskuu- dessa
Davis 2009 Yhdysvallat	Tutkia, onko työttömyydellä ja sen mukanaan tuomalla alhai- sella toimeentulolla nuoren seksuaalikäyttäytymiseen	n=2 362 21 – 27-vuotiaita Tietoa kerätty NSLY97-tietokan- nasta Haastattelu	Alhaisen toimeentulon omaavilla nuorilla oli suurempi todennäköi- syy seksuaaliseen riskikäyttäyty- miseen, kuten useisiin seksikum- paneihin ja ehkäisyn vähäiseen käyttöön
Egan ym. 2016 Iso-Britannia, Ir- lanti	Selvittää, ennustaako 16-20- vuotiaana koettu ahdistus työt- tömyyttä aikuisuudessa/taantum- an aikana Sisarusten välillä tutkitaan myös, vaikuttaako ahdistus ja kasvu ympäristö työttömyyteen	Seurantatutkimus n=7 125, joista sukulaisia 2986 Vuonna 2000 tehty MHI-5-kysely, jonka jälkeen tutkittavat raporto- ivat viikoittain työllisyystilantees- taan 2000-2011	Nuorena enemmän ahdistusta ko- keneet olivat suuremmalla toden- näköisyydellä työttömiä aikuisuu- dessa Taantuma vahvisti työllisyseroja
Egan ym. 2015 Iso-Britannia	Ensimmäinen tutkimus selvit- tää, miten 14-vuotiaana koettu stressi vaikuttaa työllisyyteen 16 – 21-vuotiaana Toinen tutkimus selvittää, mi- ten 7- ja 11-vuotiaana koettu stressi vaikuttaa työllisyyteen 16 – 23-vuotiaana Tutkimuksessa selvitetään myös taantumien vaikutusta	N=10 232 (1. tutkimus) N=8 985 (2. tutkimus) Ensimmäinen tutkimus perustuu LSYPE-tutkimukseen, menetel- mänä käytetty GHQ-12- kyselyä Toinen tutkimus perustuu NCDS- tutkimukseen, menetelmänä kysely	Kummassakin tutkimuksessa hu- omattiin, että ahdistus lapsuusiässä vaikuttanut myöhemmässä iässä työt- tömyyteen Taantuma vahvisti työllisyseroja
Fergusson & Boden 2008 Uusi-Seelanti	Selvittää, miten kannabiksen käyttö nuoruudessa vaikuttaa koulutukseen, taloudelliseen til- anteeseen, työllisyyteen ja elämän tyytyväisyyteen 25- vuotiaana	n=1 003 Data kerätty CHDS-tutkimuksesta 15-, 16-, 18- ja 21-vuotiaina kysyttiin kannabiksen käytöstä 25-vuotiaina kysyttiin työllisyystilan- teesta ja koulutustilanteesta 21 – 25-vuoden iässä	Runsa kannabiksen käyttö nuo- ruudessa on yhteydessä huonom- paan koulutustasoon, alhaisempa- aan toimeentuloon, suurempaan sosiaaliturvan tarpeeseen, vähäi- siin ihmissuhteisiin ja huonom- paan elämän tyytyväisyyteen Myös runsaan kannabiksen käy- tön yhteys työttömyyteen oli myös tilastollisesti merkittävä

Helgesson ym. 2015 Ruotsi	Tutkia, onko nuoruusiässä koetut sairaslomat yhteydessä myöhempiin sairauslomiin, työttömyyseläkkeeseen, kuolemaan, työttömyyteen ja tuloihin	N=38 207 (maahanmuuttajat) N=225 977 (kantaväestö) Tutkittavat olivat 21-25-vuotiaita, joita seurattiin 15 vuoden ajan	Sairauslomajaksot, jopa lyhyet lisäsivät riskiä tulevaisuuden sairauslomapäiviin ja työttömäksi jäämiseen
Hintsanen ym. 2009 Suomi, Iso-Britannia	Selvittää, miten temperamentti- piirteet (negatiivinen, emotionaalinen, aktiivinen ja sosiaalinen) ennustavat työttömyyttä ja sen kestoja	n=1 493 – 1 893 Tutkittavat osana Cardiovascular Risk in Young Finns-tutkimusta Valittu satunnaisesti kuudesta eri ikäluokasta (3-,6-,9-,12-,15- ja 18-vuotiaista) Temperamenttia kartoitettiin kyselylomakkeella vuosina 1992, 1997 ja 2001 Vanhempien koulutustasoa kartoitettiin vuonna 1983 12 kuukauden aikaista työllisyyslannetta ja työttömyyden kestoja 10 vuoden aikana tutkittavat raportoivat itse vuonna 2001	Negatiivinen emotionaalisuus ja alhaisempi aktiivisuus lisäsivät työttömyyden todennäköisyyttä Työttömyyden kestoja kuitenkin lisäsivät negatiivinen emotionaalisuus, alhaisempi aktiivisuus ja vähäisempi sosiaalisuus
Hultman & Hemlin 2008 Ruotsi	Tutkimus analysoi, onko nuorten työttömien itse raportoitu elämänlaatu huonompi kuin työssä käyvien	n= 3 810 n= 651 (työttömät) 18 – 24-vuotiaita QoL-kyselylomake ("elämänkaari, somaattinen terveys, psyykinen hyvinvointi, kognitiivinen kyvykkyys, sosiaalinen elämä, perhe-elämä, aktiivisuus, taloudellinen tilanne ja elämäntarkoitus")	Työtön nuori arvioi elämänlaatussa monilta osin heikommaksi kuin työssäkäyvä nuori
Kito & Ueno 2015 Japani	Selvittää, työttömien nuorten kokemuksia työttömyydestä ja sen yhteyttä mielenterveyteen	n=25 Haastattelu	Tutkimuksessa havaittiin myös positiivisia vaikutuksia työttömyydestä
Landhuis ym. 2011 Uusi-Seelanti, Yhdysvallat	Selvittää, onko lapsuus- ja nuoruusiän runsaalla television katselulla yhteyttä aikuisiän työttömyyteen	n=928 5 – 11-vuotiaiden vanhemmat raportoivat lastensa television katselusta, jonka jälkeen lapset itse raportoivat television katselustaan 13- ja 15-vuotiaana Työllisyyttä selvitettiin tutkittavan itse raportoimalla tiedolla (21-,26- ja 32-vuotiaana)	Lapsuus- ja nuoruusiässä runsas television katselun ennusti aikuisuudessa työttömyyttä vain miehillä

Lavikainen ym. 2006 Suomi	Tutkia, onko koulunkäynnillä ja oppimisvaikeuksilla yhteyttä aikuisiän elämäntilanteeseen ja koettuun terveyteen	N=1 894 n=243 (kokeneet oppimisvaikeuksia) 18 – 29-vuotiaat Oppimisvaikeuksista kärsivät peräisin Terveys 2000-tutkimuksesta Haastattelu, kyselylomake	Kouluvaikeuksilla, kuten oppimis-, keskittymis- ja käytösvaikeuksilla, on yhteys aikuisiän elämäntilanteeseen, kuten pitkäaikaistyöttömyyteen
Lee ym. 2015 Yhdysvallat, Uusi-Seelanti	Selvittää, ennustaako työttömyys nuoren aikuisen runsasta alkoholinkulutusta, tupakointia ja kannabiksen käyttöä Tutkimuksessa myös tarkastellaan, miten lapsuuden sosioekonominen tausta vaikuttaa työttömien päihteiden käyttöön	n=721 Päihteiden käyttöä ja työllisyystilannetta mitattiin 21 – 33-vuotiaana, lapsuuden sosioekonomista taustaa 10 – 16-vuotiaana Menetelmänä LHC ja Parent-Report-Data	Työttömien nuorten keskuudessa päihteiden liikakäyttö oli yleisempää kuin työssä olevilla Heikko lapsuuden sosioekonominen tausta lisäsi negatiivisesti työttömien nuorten päihteiden käyttöä
Melchior ym. 2015 Ranska	Tutkia, muuttaako alhainen koulutustaso työttömyyden ja päihteiden käytön välistä yhteyttä	n= 1 126 Nuoret (18-35-vuotiaat) osallistuivat TEMPO-tutkimukseen, lisäksi nuorten vanhemmat antoivat tietoa GAZEL-tutkimuksen avulla	Päihteiden väärinkäyttöön vaikutti voimakkaasti työllisyystilanne ja koulutustaso
Nordenmark ym. 2015 Ruotsi	Selvittää, millainen terveys, eri Euroopan maiden välillä, on itsearvioituna työttömillä ja työttömillä, jotka eivät ole hakeutuneet uuteen työpaikkaan tai koulutukseen	18 – 30-vuotiaita Tutkittavat otettu ESS-tutkimuksesta Itse raportoitua terveyttä raportoitiin kyselylomakkeen avulla	Tutkimuksessa todettiin, että työttömät arvioivat terveytensä työsäkäyviä tai opiskelijoita huonommaksi
Nygren ym. 2015 Ruotsi	Tutkia, onko 16-21-vuotiaana koetulla työttömyydellä yhteyttä aikuisiän korkeaan verenpaineeseen	Seurantatutkimus n=927 Kyselylomake 16, 18, 21 ja 43 vuoden iässä, tarvittaessa puhelinhaastattelu, terveystarkastukset 16-, 21- ja 43-vuotiaana	16-21- vuotiaana koettu työttömyys nosti todennäköisyyttä korkeaan verenpaineeseen noin kolminkertaisesti 43- vuotiailla naisilla
Redonnet ym. 2011 Ranska, Kanada	Selvittää, sosioekonomisen taustan vaikutusta päihteiden käyttöön	n= 1 103 22 – 33-vuotiaita TEMPO-kysely ja GAZEL-tutkimus	Työttömillä oli enemmän alkoholin väärinkäyttöä kuin työelämässä mukana olevilla nuorilla
Reissner ym. 2011 Saksa	Selvittää, mitkä mielenterveysongelmat ja miten yleisiä ne ovat työttömien nuorten keskuudessa sekä miten ne vaikuttavat nuorten työllistymiseen	n=165 Haastattelu ja kyselylomake 16-24-vuotiaita työttömiä nuoria, jotka ovat itse raportoineet kärsivänsä mielenterveysongelmista	Työttömien nuorien keskuudessa yleisimpiä mielenterveysongelmia olivat persoonallisuushäiriöt, erityisesti epävakaa- ja eristäytyvä persoonallisuus Erityisesti persoonallisuushäiriötä sairastavilla oli vaikeuksia työllistyä

Scanlan ym. 2011 Australia	Tutkia, miten työttömien ja työssäkäyvien nuorien ajan- käyttö eroaa toisistaan	n=228 Tutkittavat 18-25-vuotiaita MOQ-kyselylomake	Työttömyydestä johtuen nuorella oli enemmän aikaa harrastuksiin ja kotitöihin Kuitenkin osa työttömistä käytti vapaa-aikansa passiivisesti, mikä saattaa vaikuttaa haitallisesti terveyteen
Sipilä ym. 2011 Suomi	Selvittää, miten koulutus, lapsuuden ympäristötekijät, asuin- paikka ja perhetyyppi vaikuttavat työttömyyteen ja pitkitty- neeseen työttömyyteen	N=12 191 (pitkittynyt työttömyys) N=5 532 (työttömyys) Rekisteriaineisto Logistinen regressioanalyysi ja ris- tiintaulukointi Tutkittavat 20-28-vuotiaita ja tutki- muksen loppuessa 24-32 vuotiaita	Tutkimuksessa erityisesti koulu- tustason havaittiin olevan yhtey- dessä kummankin sukupuolen työllisyystilanteeseen
Strandh ym. 2014 Ruotsi, Australia	Tutkia, onko nuorisotyöttömyy- dellä vaikutusta myöhempään mielenterveyteen	n=1 010 Kyselylomake	18-21 vuotiaana koettu työttömyys vaikutti heikentävästi mielenter- veyteen vielä 42-vuotiaana
Virtanen ym. 2016 Suomi, Ruotsi	Selvittää, onko 21 – 25-vuoden iässä, eri taloudellisina kausina (nousukausi ja taantuma) ko- ettu työttömyys vaikuttanut hei- kentävästi keski-ikäen mielenter- veyteen	n=1 001(Cohort65) n=686 (Cohort73) Kyselyt 21- ja 39/43-vuoden iässä mielenterveyden tilasta Cohort65-tutkimusjoukolla kysely myös 30-ja 42-vuotiaana Työttömyyspäivät peräisin LISA:sta	21 – 25-vuoden iässä koettu työt- tömyys lisäsi ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta keski-ikässä, huolimatta siitä, olivatko nuoret ol- leet työttöminä nousukauden tai taantumana aikana

Weden ym. 2005 Yhdysvallat	Tutkia rodullisia, etnisiä ja sukupuoli-eroja tupakoinnin lopettamisen ja työllisyystilanteen välillä	Euroopan-Amerikkalainen n=13 479 (miehet) n=14 711 (naiset) Afrikan-Amerikkalainen n=11 112 (miehet) n=9 366 (naiset) Hispaanit n=5 461 (miehet) n=4 205 (naiset) Data otettu BLS- ja NLSY79-tutkimuksista	Työttömyys liittyy vahvasti päivit- täiseen tupakointiin naisten kes- kuudessa Työttömillä naisilla oli myös pie- nempi todennäköisyys tupakoinnin lopettamiseen kuin työssä käyvillä
--------------------------------------	---	---	--

Tutkimustaulukon lyhenteet

BLS = Bureau of Labor Statistics

CHDS = Christchurch Health and Development Study

CPS = Current Population Survey

ESS = European Social Survey

GHQ-12 = General Health Questionnaire

LHC = Life History Calendar

LISA= Longitudinal Integration Database for Sick Leave and Labour Market Studies

LSYPE = Longitudinal Study of Young People in England

MHI-5 = Mental Health Inventory (5-item version)

MOQ = Modified Occupational Questionnaire

NCDS = National Child Development Study

NHIS = National Health Interview Survey

NLSY79 = National Longitudinal Survey of Labor Market Experience, Youth Survey 1979–1998

NLSY97 = National Longitudinal Survey of Youth 1997

NSDUH = National Survey on Drug Use and Health

QoL = Quality of Life

SAMHSA= Substance Abuse and Mental Health Services Administration

TEMPO = Trajectoires Epidémiologiques en Population

5.1 Nuorisotyöttömyyteen vaikuttavat tekijät

5.1.1 Lapsuuden perhetausta ja ajanviettotottumukset

Lapsuuden ympäristötekijöillä on yhteys nuoren myöhempään työllisyystilanteeseen. Sekä naisilla että miehillä työttömyyteen olivat yhteydessä vanhempien perusasteen koulutus, vanhempien työllisyystilanne sekä perheen tulotaso. Myös nuoren pitkittyneeseen työttömyyteen vaikuttivat hyvin samanlaiset tekijät (Sipilä ym. 2011).

Myös lapsuus- ja nuoruusajan ajanviettotottumuksilla voi olla yhteys aikuisuuden työttömyyteen. Rungas television katselu lapsuus- ja nuoruusiässä ennusti työttömyyttä aikuisuudessa miehillä (Landhuis ym. 2011).

5.1.2 Matala koulutustaso ja kouluvaikeudet

Sipilän ym. (2011) tutkimuksessa huomattiin, että koulutuksella oli voimakkain yhteys työttömyyteen, vaikka tutkimuksessa huomioitiin lapsuuden ja nuoruuden olosuhteet. Hankittu koulutus vaikutti merkittävästi tulevaisuuden työllisyystilanteeseen. Matalan koulutustason todettiin olevan yhteydessä sekä työttömyyteen että pitkittyneeseen työttömyyteen. Vain peruskoulun käyneillä naisilla työttömyys oli yleisempää kuin miehillä. Tämä toistui myös ammatillisen koulutuksen ja vähintään ylioppilastutkinnon suorittaneilla. Miehillä taas pitkittynyt työttömyys oli yleisempää kuin saman koulutustason omaavilla naisilla. Myös miehillä matala koulutustaso oli huomattavasti voimakkaammin yhteydessä työttömyyteen verrattuna naisiin (Sipilä ym. 2011). Hultman ja Hemlin (2008) huomasivat myös matalan koulutustason ja työttömyyden välillä olevan yhteyden.

Kouluvaikeuksilla, kuten oppimis-, keskittymis- ja käytösvaikeuksilla, on yhteys aikuisiän elämäntilanteeseen. Kouluvaikeuksista kärsineillä miehillä oli suurempi todennäköisyys joutua työttömäksi kuin ne, jotka eivät olleet kokeneet kouluvaikeuksia. Kouluvaikeuksilla oli myös yhteys pitkäaikaistyöttömyyteen (Lavikainen ym. 2006).

5.1.3 Ahdistus

Egan ym. (2015 ja 2016) mukaan lapsuus- ja nuoruusiässä koettu ahdistuneisuus vaikutti heikentävästi nuoruusiän työelämään. Lapsuusiässä koettu ahdistuneisuus vaikutti nuoren varhaista työllistymistä 16 – 23-vuotiaana. Ennen työelämään siirtymistä 16 – 20-vuotiaana koettu ahdistuneisuus heijastui tulevaisuuden työllisyystilanteeseen. Enemmän ahdistuneisuutta kokeneilla nuorilla oli keskimäärin suurempi työttömyysaste kuin vähemmän ahdistuneisuutta kokeneilla. He myös viettivät enemmän viikkoja työttöminä kuin vähemmän ahdistusta kokeneet (Egan ym. 2016). Taantuman aikana työttömyysaste kasvoi, mutta erityisesti niillä, jotka olivat kokeneet enemmän ahdistusta lapsuusaikana (Egan ym. 2015). Vuotta myöhemmin Egan ym. (2016) huomasivat, että vuosina 2008 – 2009 alkanut taantuma laski kaksinkertaisesti nuoruudessa enemmän ahdistusta kokeneiden nuorten työllisyysastetta kuin vähemmän ahdistusta kokeneiden.

5.1.4 Mielenterveys ja sairauslomat

Hintsanen ym. (2009) tutkivat tiettyjen temperamenttipiirteiden (emotionality, activity ja sociability, EAS) vaikutusta tutkittavien työllisyystilanteeseen kuluneen 12 kuukauden ja 10 vuoden aikana. Negatiivinen emotionaalisuus ja alhaisempi aktiivisuus lisäsivät työttömyyden todennäköisyyttä. Työttömyyden kestoa lisäsivät negatiivinen emotionaalisuus, alhaisempi aktiivisuus ja vähäisempi sosiaalisuus (Hintsanen ym. 2009)

Reissner ym. (2011) mukaan mielenterveyshäiriöt olivat yleisiä työttömien nuorten keskuudessa. Heidän tutkimuksessaan tutkittiin nuorten työttömien mielenterveysongelmia, joista yleisempiä olivat persoonallisuushäiriöt, erityisesti epävakaa- ja eristäytyvä persoonallisuus. Myös mieliala ja ahdistuneisuushäiriöt olivat yleisiä. Moni nuori kärsi samanaikaisesti kahdesta mielenterveyshäiriöstä.

Erytiesesti persoonallisuushäiriötä sairastavilla oli vaikeuksia työllistyä ja heillä oli kolme kertaa suurempi riski epäonnistua esimerkiksi työkokeilussa tai työtehtävässään kuin ei-persoonallisuushäiriötä sairastavilla. Tutkimuksessa ilmeni myös, että persoonallisuushäiriöistä kärsivillä oli huomattavasti alhaisempi koulutustaso kuin ei-persoonallisuushäiriöistä kärsivillä (Reissner ym. 2011).

Helgesson ym. (2015) mukaan useat sairauslomapäivät voivat johtaa työttömäksi jäämiseen. Sairauslomajaksot, jopa lyhyet, lisäsivät mahdollisesti riskiä tulevaisuuden sairauslomapäiviin ja työttömäksi jäämiseen. Tutkimuksessa todettiin, että nuorilla, joilla oli sairauslomapäiviä 60 tai enemmän 15 vuoden ajan kestäneessä seurantajaksossa, oli kaksinkertainen määrä työttömyyspäiviä verrattuna niihin, joilla ei ollut sairauslomapäiviä. Heillä oli myös viiden vuoden seurannan aikana hieman suurempi riski olla työttömänä yli 100 päivää.

5.1.5 Nuoruuden perhetyyppi ja asuinpaikka

Nuoren asuinseutu oli yhteydessä osaltaan työllistymiseen. Sipilän ym. (2011) mukaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvat olivat suuremmassa riskissä jäädä työttömiksi. Pitkittyneen työttömyyden riski kasvoi, jos nuori asui taajaan asutuissa, maaseutumaisissa tai kaupunkimaisissa kunnissa (Sipilä ym. 2011).

Perhetyypin todettiin myös olevan yhteydessä työttömyyteen. Etenkin nuoret perheelliset naiset omaavat suuremman riskin joutua työttömiksi; yksinhuoltajanaisten työttömyysriski on merkittävästi suurempi verrattuna avioliitossa oleviin perheellisiin naisiin. Nuorilla miehillä taas suurempaan työttömyysriskiin olivat yhteydessä yksin- tai lapsuudenkodissa asuminen, yksinhuoltajuus ja perheellisessä avoliitossa oleminen. Pitkittyneen työttömyyden riskiä kummallakin sukupuolella vähensivät perheellisessä avioliitossa ja perheettömässä avoliitossa oleminen (Sipilä ym. 2011).

5.1.6 Päihteiden käyttö

Työttömistä mielenterveysongelmista kärsivistä nuorista noin neljäsosalla ilmeni päihteiden väärinkäyttöä tai riippuvuutta (Reissner ym. 2011). Rungas kannabiksen käyttö nuoruudessa oli yhteydessä huonompaan koulutustasoon, alhaisempaan toimeentuloon, suurempaan sosiaalitukien tarpeeseen, vähäisiin ihmissuhteisiin ja huonompaan elämän tyytyväisyyteen. Myös runsaan kannabiksen käytön yhteys työttömyyteen oli myös tilastollisesti merkittävä (Fergusson & Boden 2008). Työssäkäyvän nuoren marihuanan käyttö saattoi johtaa työttömyyteen tulevaisuudessa (Compton ym. 2014).

Korkeakouluikäinen huumeiden käyttö ennusti huonompaa koulutuksen jälkeistä työllisyystilannetta. Jatkuva huumeiden käyttö johti koulutuksen jälkeiseen työttömyyteen todennäköisemmin kuin satunnainen huumeiden käyttö. Myös vähäinenkin marihuanan käyttö lisäsi riskiä työttömyyteen (Arria ym. 2013).

5.2 Työttömyyden vaikutus terveyteen

5.2.1 Itse arvioitu elämänlaatu

Yleisesti työttömät itse arvioivat elämänlaatunsa huonommaksi kuin työssäkäyvät (Axelsson ym. 2007). Työttömät nuoret kokivat taloudellisen tilanteensa, sosiaalisen elämänsä ja elämän tarkoituksensa huonommaksi kuin työssäkäyvät nuoret. Nuoret työttömät miehet raportoivat somaattisen ja psyykkisen terveytensä paremmaksi kuin naiset. Myös iällä oli merkitystä elämänlaadun arvioinnissa (Hultman & Hemlin 2008).

Nordenmark ym. (2015) selvittivät tutkimuksessaan itsearvioitua terveyttä aktiivisten ja passiivisten työttömien välillä. Aktiiviset työttömät hakivat töitä tai uutta koulutusta, kun taas passiiviset työttömät eivät hakeneet aktiivisesti työtä tai koulutusta. Tutkimuksessa todettiin, että työttömät arvioivat terveytensä työssäkäyviä tai opiskelijoita huonommaksi. Passiiviset työttömät arvioivat terveytensä huonommaksi kuin aktiiviset työttömät. Passiivisilla työttömillä oli enemmän luottamisvaikeuksia ja he olivat vähemmän sosiaalisesti aktiivisia. Aktiiviset työttömät kokivat samoin, paitsi he raportoivat huonommasta taloudellisesta tilanteesta verrattuna työssäkäyviin ja opiskelijoihin. Passiiviset työttömät miehet kokivat terveydentilansa huonoksi. Tutkimukseen osallistuneet naiset puolestaan arvioivat terveytensä huonoksi työllisyystilanteesta riippumatta.

Toisaalta osa nuorista koki elämänlaatunsa paremmaksi työttömyyden alkaessa. Positiiviset muutokset elämänlaadussa liittyivät korkeaan itsearvostukseen ja useisiin kodin ulkopuolisiin sosiaalisiin kontakteihin (Axelsson ym. 2007). Työttömät nuoret, joilla oli edes yksi läheinen ihmissuhde ja säännöllisesti vapaa-ajan aktiviteetteja, arvioivat elämänlaatunsa paremmaksi kuin työssä käyvät, lukuun ottamatta taloudellista tilannetta. Myös nuoret, joilla oli työttömyydestä huolimatta varallisuutta, arvioivat elämänlaadun kaikki osa-alueet paremmiksi (Hultman & Hemlin 2008).

5.2.2 Mielen terveysongelmat ja itsetuhoisuus

Nuoruusiässä koetulla työttömyydellä on kauaskantoiset vaikutukset. 18 – 21-vuotiaana koettu työttömyys vaikutti mielen terveyttä heikentävästi vielä 42-vuotiaana. Myöhemmällä iällä koetut satunnaiset työttömyysjaksot eivät sen sijaan aiheuttaneet samanlaisia pitkäaikaisia mielen terveysvaikutuksia. Kuitenkin henkilöillä, joilla oli useita työttömyyskokemuksia, oli myös heikompi mielen terveys (Strandh ym. 2014)

Virtanen ym. (2016) mukaan 21 – 25-vuoden iässä koettu työttömyys lisäsi ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta keski-iässä, huolimatta siitä, olivatko nuoret olleet työttöminä nousukauden tai taantumana aikana.

Massalomaautuksista johtuvat lukuisat työnmenetykset olivat yhteydessä 20 – 59-vuotiaiden miesten ja naisten itsemurhakuolemiin. Myös pitkittynyt työttömyys lisäsi itsemurhakuolemien yleisyyttä sekä miehillä että naisilla (Classen ym. 2012).

Kito & Ueno (2015) tutkimuksessa havaittiin kuitenkin työttömyyden positiivisia vaikutuksia mielen terveydelle: stressin koettiin lieventyvän, oli aikaa kerryttää voimavaroja ja kehittää taitojaan tulevaa työtä varten. Elämäntyyli saattoi muuttua myös negatiiviseen suuntaan: osa tutkittavista koki tupakoivansa enemmän ja nukkuvansa huonommin.

5.2.3 Somaattiset sairaudet ja terveystyöskäytäytyminen

Miesten nuorena kokema työttömyys oli yhteydessä somaattisiin oireisiin, kuten pahoinvointiin tai migreeniin, sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä tarkasteltuna (Brydsten 2015). Jokainen nuorena koettu työttömyyskuukausi lisäsi somaattiseen oireilun todennäköisyyttä aikuisilla miehillä (Nygren ym. 2015). Toisaalta Brydsten ym. (2016) tutkimuksessa todettiin, että taantumana aikana työttömänä olevilla miehillä oli parempi terveydentila myöhemmin elämässä kuin miehillä, jotka olivat työttöminä ennen taantumaa. Naisilla 16 – 21-vuotiaana koettu työttömyys nosti todennäköisyyttä korkeaan verenpaineeseen noin kolminkertaisesti 43-vuotiaana (Nygren ym. 2015).

Korkeammin koulutetut työttömät nuoret arvioivat somaattisen terveytensä ja aktiivisuutensa paremmaksi kuin matalamman koulutuksen omaavat (Hultman & Hemlin 2008).

Työttömyys ja siihen liittyvä toimeentulon aleneminen olivat suorassa yhteydessä nuoren seksuaalikäyttäytymiseen. Alhaisen toimeentulon omaavilla nuorilla oli suurempi todennäköisyys seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen, kuten useisiin seksikumppaneihin ja ehkäisyvälineiden vähäiseen käyttöön (Davis 2009).

5.2.4 Ajankäyttö ja aktiivisuus

Työssäkävien ja työttömien nuorten ajankäytössä huomattiin olevan suuria eroja. Työttömät nuoret käyttivät paljon enemmän aikaa harrastuksiin ja vapaa-ajan aktiviteetteihin kuin työssäkäyvät. Työttömät miehet käyttivät enemmän aikaa urheiluun kuin työssäkäyvät. Työttömien todettiin myös käyttävän enemmän aikaa kodinhoitoon sekä naiset lastenhoitoon työssäkävyihin verrattuna (Scanlan ym. 2011). Hultmanin & Hemlinin (2008) tutkimuksessa tulos oli kuitenkin päinvastainen: työssäkäyvät nuoret raportoivat olevansa aktiivisempia kuin työttömät.

Työttömät viettivät 30 % valvellaoloajastaan passiivisiin aktiviteetteihin, kuten television katseluun, internetin selailuun ja yksinkertaisesti ”tekemättä mitään” (Scanlan ym. 2011). Caban-Martinez ym. (2011) tutkimuksessa työttömät nuoret raportoivat viettävänsä vapaa-ajallaan vähemmän aikaa fyysisten aktiviteettien parissa.

Nuoret miehet kokivat rutiinien puuttumisen vaikuttavan negatiivisesti elämään. Heillä oli vaikeuksia ylläpitää säännöllistä elämänrytmiä, he myös kokivat syyllisyyttä ja häpeää sekä tunsivat itsensä ulkopuolisiksi. Arvostus itseään kohtaan laskee ja he olivat enemmän huolissaan taloudellisesta toimeentulosta. Todellisuudesta pakeneminen ilmeni todellisuudentajun menettämisenä ja haitallisena käyttäytymisenä, kuten alkoholin runsaana kulutuksena. He myös kokivat fyysisen aktiivisuutensa laskevan. Näitä vaikutuksia ilmeni myös lyhyempään kestäneen työttömyyden seurauksena (Björklund ym. 2015).

5.2.5 Päihteiden käyttö

Työllisyystilanne oli vahvasti liitoksissa ongelmalliseen päihteiden käyttöön. Compton ym. (2014) tutkivat vuosien 2002 – 2010 aikana työllisyystilanteen ja päihteiden käytön välistä yhteyttä. Ongelmallinen päihteiden käyttö oli yleisempää työttömien keskuudessa, mutta runsas alkoholin käyttö oli kuitenkin todennäköisempää 18 – 25-vuotiailla työssäkävillä. Puolestaan Caban-Martinez ym. (2011) ja Redonnet ym. (2011) havait-

sivat tutkimuksissaan työttömien käyttävän enemmän alkoholia kuin työssäkäyvät. Redonnet ym. (2011) huomasivat myös tutkimuksessaan, että työttömillä nuorilla näyttäisi esiintyvän enemmän päihteiden käyttöä, lukuun ottamatta kannabista, kuin työssäkäyvillä.

Lapsuuden heikko sosioekonominen tausta lisäsi todennäköisyyttä nuoren työttömän päihteiden käyttöön. Leen ym. (2015) tutkimuksessa havaittiin, että 22 – 33- vuotiailla, joilla oli heikko sosioekonominen tausta lapsuudessa, esiintyi enemmän tupakanpoltoa sekä runsasta alkoholin ja kannabiksen käyttöä, kuin muilla työttömillä, joilla ei ollut tällaista taustaa. Lisäksi kaikilla tutkimuksen työttömillä ilmeni työssäkäyviä enemmän alkoholin liikakulutusta ja mahdollisesti tupakanpoltoa, muttei kannabiksen käyttöä (Lee ym. 2015).

Nuorilla aikuisilla, jotka olivat olleet työttöminä ja joilla ei ollut korkeaa koulutusta, esiintyi todennäköisemmin tupakanpoltoa, kannabiksen käyttöä tai sen väärinkäyttöä ja nikotiiniriippuvuutta, kun taas työttömillä, joilla oli korkea koulutus, esiintyi todennäköisemmin kannabiksen käyttöä, alkoholin väärinkäyttöä ja nikotiiniriippuvuutta. Työllisyystilanteella ja koulutustasolla oli voimakas yhteys päihteiden väärinkäyttöön (Melchior ym. 2015). Työttömyys liittyi vahvasti päivittäiseen tupakointiin naisten keskuudessa. Työttömillä naisilla oli myös pienempi todennäköisyys tupakoinnin lopettamiseen kuin työssä käyvillä (Weden ym. 2005).

6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisyyden toteutuminen suomalaisissa tutkimuksissa on sidoksissa Helsingin julistukseen (1964). Se on laadittu lääketieteellisten tutkimusten tarpeisiin, mutta se ohjaa myös hoitotieteellistä tutkimusta. American Nurses Associationin (1995) julkaisun yhdeksällä eettisellä piirteellä eettisyyttä voidaan myös perustella (Kankkunen ym. 2013, 212 – 217). Opinnäytetyötä tehtäessä kiinnitettiin huomiota luotettavuuteen ja eettisyyteen liittyviin seikkoihin: opinnäytetyö noudattikin Opetus- ja kulttuuriministeriön neuvottelukunnan ja suomalaisen tiedeyhteisön laatimaa tutkimuseettistä ohjetta: ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittelemistä” eli HTK-ohjetta, jonka avulla edistetään hyvää tieteellistä käytäntöä. Jokainen tutkija sitoutui noudattamaan tätä ohjetta.

Tutkimus alkoi suunnitelmalla jatkuen toteutukseen ja lopuksi raportointiin. Kirjallisuuskatsausta tehdessä noudatettiin ohjeen mukaan rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta. Tietokannat olivat luotettavia, ja löydetyt tulokset tallennettiin, kirjattiin ylös ja jaettiin avoimesti, jotta tutkimus olisi mahdollista toistaa. Viittaukset muista tutkimuksista ja tuloksista tehtiin kunnioittaen tutkijoiden tekemää työtä (Tutkimuseettinen tiedekunta 2012, 4-7). Opinnäytetyötä varten ei tarvittu tutkimuslupaa, koska se toteutettiin kirjallisuuskatsauksena.

Kirjallisuuskatsausta laatiessa oltiin kriittisiä jo olemassa olevaa tutkimustietoa kohtaan. Kirjallisuuskatsaukseen valittiin mahdollisimman tasokkaita tieteellisiä tutkimuksia ja julkaisuja, poissulkien ammatilliset julkaisut sekä opinnäytetyöt (Kankkunen ym. 2013, 92 – 93). Myös tutkimusten ikään suhtauduttiin kriittisesti – opinnäytetyöhön valitut tutkimukset on julkaistu kymmenen vuoden sisällä, jolloin työhön on käytetty mahdollisimman ajantasaista tietoa.

Kriittisyys ei kohdistu pelkästään tutkimusten ikään (Kankkunen ym. 2013, 92). Tutkimuksesta poissuljettiin toisen käden lähteet, jolloin työssä käytettiin vain alkuperäislähteitä. Myös otoskokoihin kiinnitettiin huomiota: suurien otoskokojen rinnalle valittiin tutkimuksia, joissa oli pieni otoskoko, jos ne tukivat saatua tutkimustulosta.

Tiedonhaku suoritettiin käyttämällä tieteellisiä tietokantoja tutkimusten löytämiseksi. Kirjallisuuskatsauksen luotettavuutta lisäsi mahdollisimman tarkkojen sisäänottokriteerien määrittäminen heti tiedonhakua aloitettaessa. Näin pyrittiin valikoimaan vain tutkimuskysymyksiin vastaavat tutkimukset. Työhön liittyviä rajoituksia olivat muun muassa

tutkittavien ikä ja tutkimuksen tulosten verrattavuus suomalaisiin nuoriin. Rajaukset saattoivat kuitenkin poissulkea osan työhön liittyvistä tutkimuksista, jolloin kaikkea työtä koskevaa tutkimustietoa ei ollut mahdollista käyttää. Työn aineisto ja tulokset on selitetty mahdollisimman tarkasti ja kansainvälisiä tutkimuksia käännettäessä sisältö on pyritty pitämään muuttumattomana. Tiedonhaku oli aikaa vievää, sillä luotettavuuden kannalta tutkimusten valinnassa täytyi olla kriittinen. Tiedonhaun tuloksena valittiin 29 tutkimusta, jolla pyrittiin tulosten monipuolisuuteen. Tiedonhaun luotettavuutta lisää työssä käytetyt taulukot.

Opinnäytetyön luotettavuutta lisäsi kolmen henkilön työpanos. Tällöin mahdolliset virheelliset päätelmät olivat helpommin huomattavissa. Opinnäytetyön tiedonhaku ja valittujen tutkimusten käsittely on tehty yhdessä sekä valittujen tutkimusten läpikäyminen on tehty useaan kertaan. Kirjoitusprosessia ei ole jaettu tekijöiden kesken, jolla varmistettiin, että opinnäytetyön teksti olisi mahdollisimman yhtenäistä ja totuudenmukaista. Tekijöiden kokemattomuus aineiston analysoinnista ja kirjallisuuskatsauksen teosta on kuitenkin huomioitava luotettavuutta arvioitaessa.

Tietynlaisia ennakko-oletuksia oli kirjallisuuskatsausta aloitettaessa, mutta ne eivät aiheuttaneet eettisiä ongelmia: puolueeton tutkimusten tarkastelu ja niistä löydetty tieto ohjasi kirjallisuuskatsauksen tekemistä. Tuloksia kirjoitettaessa pyrittiin löytämään vastauksia asetettuihin tutkimuskysymyksiin vääristämättä tuloksia.

7 POHDINTA

Nuorisotyöttömyys koskettaa yksilöä ja myös yhteiskuntaa (Hämäläinen & Tuomala 2013). Aihe on herättänyt paljon keskustelua viime vuosina ja vaikka nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi on tehty paljon työtä, kuten nuorisotakuun avulla, kehitettävää on vielä paljon. Opinnäytetyö oli osana RUORI-hanketta ja työssä etsittiin vastauksia siihen, mitkä tekijät voivat johtaa nuoren työttömyyteen sekä minkälaisia terveysvaikutuksia työttömyydestä seuraa. Opinnäytetyöstä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää opetuksessa, päätösten teossa sekä palveluiden kehittämisessä tai luomisessa. Tulokset voivat olla hyödyksi myös itse nuorille.

Kirjallisuuskatsauksessa havaittiin, että lapsuuden ja nuoruuden negatiiviset kokemukset ovat liitoksissa myöhempään työllistymiseen. Myös matalalla koulutustasolla, perhe-tilanteella ja päihteiden käytöllä on yhteys työttömyyteen. Osa tuloksista oli odotettavissa, kuten koulutustason merkitys työllistymisen kannalta. Sen sijaan yllättäviä tuloksia olivat sairauslomien, asuinpaikan ja perhetyypin vaikutukset.

Lapsuudessa opitut mallit voivat olla yhteydessä pärjäämiseen koulussa sekä työelämään siirtymisessä. Sipilä ym. (2011) huomasivat työttömyyden olevan liitoksissa vanhempien taustaan, kuten koulutustasoon, työllisyystilanteeseen ja tulotasoon. Tällaiset ominaisuudet voivat siirtyä sukupolvelta toiselle.

Nuoren päihteiden käytön yhteys huonontuneeseen työllistymistilanteeseen ei tullut yllätyksenä. Päihteiden käyttö voi heijastua nuoren koulumenestykseen, nuoren mielenkiinnon kohteet muovautuvat, mielialat vaihtelevat ja nuoren terveys ja kehitys saattavat kärsiä. Päihteiden käytön seurauksena kynnys työpaikan hankkimiseen voi olla korkea ja nuoren syrjäytymisvaara kasvaa.

Matalan koulutustason yhteys työttömyyteen tuli tutkimuksissa ilmi. Pelkän peruskoulun käyneillä työllistyminen oli vaikeampaa. Ajan myötä matalasti koulutetuille tarkoitetut työpaikat ovat voineet vähentyä, mikä kasvattaa kilpailua. Tämä saattaisi olla yksi syy heikosti koulutettujen työttömyyteen. Jatkokouluttautumisesta jättäytyminen voi johtua taustalla olevista ongelmista, kuten päihteiden käytöstä, huonosta koulumenestyksestä tai ongelmista kotona. Nuoren pitämät välivuodet opiskelusta voivat myöhäistää jatko-opiskelua, mikä voi vaikeuttaa opintojen aloittamista tulevaisuudessa. sitä epätodennäköisempää sen aloittaminen on tulevaisuudessa. Ammatillisesta koulutuksesta valmistumisella luulisi olevan suora tie työelämään, mutta nuoret kärsivät enemmän työttömyydestä

kuin taas korkeasti koulutetut. Osittain tämä saattaa johtua työntajan vaatimuksista, työnhakijan iästä ja kypsyydestä sekä elämäntilanteesta. Kouluttautuminen vähentää huomattavasti riskiä joutua työttömäksi (Myrskylä 2011, 12).

Nuoren jäädessä työttömäksi heti valmistumisen jälkeen, käsitys työelämästä voi olla jäsentymätön ja epämääräinen. Pitkään jatkunut työttömyys voi siis muuttaa nuoren asennetta työtä kohtaan negatiivisemmaksi ja vaikeuttaa tulevaisuudessa työhön sopeutumista. Nuoren valintojen ja häneen kohdistuvien rajoitteiden muuttuessa, työttömyys voi myös heijastua nuoren käyttäytymiseen: työttömyyteen saattaa ”tottua” työttömyyskokemusten uusiutuessa. Työttömyyden seurauksena nuori ei pysty hankkimaan työssä vaadittavaa osaamista ja pitkittynyt työttömyys voi osaltaan hävittää jo hankittuja taitoja. Työnantajat saattavat arvostavaa enemmän työntekijöitä, joilla on enemmän työkokemusta, mikä osaltaan voi heikentää nuoren työnsaantimahdollisuuksia.

Monet työttömät nuoret kärsivät Reissner ym. (2011) mukaan mielenterveysongelmista. Erityisesti persoonallisuushäiriöitä sairastavilla oli työllistymisvaikeuksia, joka saattoi osittain johtua alhaisesta koulutustasosta. Persoonallisuushäiriö on saattanut oireilla jo lapsuudessa, jolloin se on voinut heikentää koulumenestystä, sosiaalisia suhteita ja yksilön kehitystä. Nuoren mielenterveys on haavoittuva, jolloin varhainen tunnistaminen ja hoito ovat avainasemassa, sillä ne voivat vähentää syrjäytymisen ja työkyvyn heikkene-
misen riskiä.

Toisen tutkimuskysymyksen tuloksista nousi esille mielenterveysongelmat, päihteiden käyttö ja nuorten itse arvioima elämänlaatu. Yleisesti työtön nuori arvioi elämänlaatunsa huonommaksi kuin työssäkäyvä, mutta yllättäen osa koki myös elämänlaatunsa paremmaksi työttömyyden alkaessa. Työttömyydellä saattaa siis olla myös positiivisia vaikutuksia. Kiton & Uenon (2015) tutkimuksessa japanilaisnuorista suurin osa koki työttömyyden positiivisena. Tulokset saattavat johtua siitä, että tutkittavien työttömyysjakso oli lyhyt ja he olivat kokeneet stressiä työpaikallaan. Lyhyt työttömyysjakso koettiin siis voimaannuttavana, jolloin oli aikaa ”ladata akkuja”.

Nuorena koetulla työttömyydellä voi kuitenkin olla kauaskantoisia vaikutuksia (Strandh ym. 2014). Nuoruus on hyvin sensitiivinen vaihe elämässä, jolloin negatiiviset kokemukset, kuten työttömyys, voivat jättää jäljen. Kuten Nygrenin ym. (2015) tutkimuksessa todettiin, nuorena koettu työttömyys nosti aikuisiässä verenpainetta naisilla ja Brydsten ym. (2015) puolestaan huomasivat nuorisotyöttömyyden aiheuttavan somaattisia oireita miehillä. Myös mielenterveys voi joutua koetukselle. Koettu työttömyys nuorena voi heikentää vielä aikuisiässä mielenterveyttä (Strandh ym. 2014). Työn menettäminen voi

horjuttaa ammatti-identiteetin kehitystä ja itsearvostusta. Monille työ tarjoaa ansion lisäksi sosiaalista kanssakäymistä, jolloin työn menettäminen voi tuntua erityisen raskaalta. Myös työttömyydestä johtuva heikentynyt taloudellinen tilanne voi aiheuttaa ahdistusta ja pelkoa, jotka voivat osaltaan vaikuttaa nuoren mielenterveyden heikkenemiseen. Uuden työn hakeminen voi vaikeutua, jos nuori kokee jatkuvasti epäonnistumisen tunteita.

Useissa tutkimuksissa kävi ilmi, että työttömät käyttivät todennäköisemmin enemmän päihteitä kuin työssäkäyvät. Kannabiksen käyttö oli yleisempää Redonnet ym. (2011) mukaan työssäkäyvillä kuin työttömällä. Tätä ei kuitenkaan voi välttämättä yleistää Suomeen, sillä kannabiksen käytön yleisyys ja saatavuus voi vaihdella eri maiden välillä. Sen sijaan Suomessa alkoholin käyttö saattaa olla yleisempää riippumatta työllisyystilanteesta. Työttömällä nuorilla tekemisen puute, ahdistus ja sosiaalisten suhteiden menettämisen pelko voivat olla syitä alkoholin liikkäytölle. Myös tupakointi voi lisääntyä työttömyyden seurauksena. Tähän voi vaikuttaa vapaa-ajan lisääntyminen, ”ajan tappo” ja stressi. Toisaalta nuori saattaa myös lopettaa tupakanpolton taloudellisen tilanteen huonontumisen seurauksena.

Yllättävää oli myös ajankäyttö työttömien keskuudessa. Työttömällä saattoi olla enemmän harrastuksia ja vapaa-ajan aktiviteetteja kuin työssäkäyvillä. Tilanne saattoi olla myös toisin päin: Hultmanin ja Hemlinin (2008) tutkimuksessa työssäkäyvät olivat aktiivisempia kuin työttömät. Työttömällä on todennäköisemmin enemmän aikaa harrastuksille, mutta myös passiivinen toiminta, kuten television katselu, korostui heidän keskuudessaan. Tästä voi päätellä, että nuoren asenne työttömyyttä kohtaan vaikuttaa siihen, mitä nuori tekee työn sijasta. Osa voi valita harrastuksen paikkaamaan työn jättämää aukkoa, kun taas toiset voivat paeta todellisuutta jäämällä kotiin ”ruudun eteen”.

Tulokset osoittivat, miten tärkeää on varhainen puuttuminen nuorisotyöttömyyden ennaltaehkäisyssä. Jo lapsuudessa ja nuoruudessa pitäisi kiinnittää huomiota elintapoihin, psyykkiseen hyvinvointiin, kouluvaikeuksiin ja perhetilanteeseen. Ehkäisykeinoja nuorisotyöttömyyttä aiheuttaviin tekijöihin voisivat olla luokkakokojen pienentäminen, terveydenhoitajan läsnäolon lisääminen ja lisääntynyt terveysneuvonta, perheiden tukeminen kasvatuksessa ja nuoren psyykkisen kehityksen tukeminen. Myös työharjoittelujen lisääminen koulutuksissa ja välivuosien karsiminen voivat auttaa nuorta siirtymään työelämään suoraan koulutuksen jälkeen.

Jatkotutkimusaiheita voisivat olla: lisätutkimukset nuorisotyöttömyyden syistä ja sen pitkäaikaisista vaikutuksista terveyteen, miten määrärahoja koskevat koulutusleikkaukset

vaikuttavat tulevaan työllistymiseen sekä miten eri palvelut ja hankkeet toimivat Suomessa työttömyyden ehkäisyssä ja vähentämisessä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

1. Nuorisotyöttömyys on vakava ongelma sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta
2. Nuorisotyöttömyyden taustalla voivat olla jo lapsuus- ja nuoruusiässä saadut epäsuotuisat mallit ja kokemukset, jolloin varhainen puuttuminen on tärkeää
3. Nuorisotyöttömyyteen ovat yhteydessä lapsuuden perhetausta, passiiviset ajanviettotottumukset, matala koulutustaso, kouluvaikeudet, lapsuus- ja nuoruusajan ahdistus, mielenterveysongelmat, temperamentti, sairauslomat, nuoruuden perhetyyppi ja asuinpaikka ja päihteiden käyttö
4. Nuorisotyöttömyyden vaikutukset terveyteen voivat ilmetä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä
5. Nuorisotyöttömyys voi lisätä somaattisia sairauksia, heikentää mielenterveyttä, johtaa jopa itsetuhoisuuteen, vaikuttaa vaihtelevasti aktiivisuuteen sekä elämänlaatuun ja lisätä päihteiden käyttöä

LÄHTEET

Aalberg, V. & Siimes, M. 2007. Lapsesta aikuiseksi - nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Nemo.

Arria, A.M., Garnier-Dykstra, L.M., Cook, E.T., Caldeira, K.M., Vincent, K.B., Baron, R.A. & O'grady, K.E., 2013. Drug use patterns in young adulthood and post-college employment. *Drug and Alcohol Dependence*, 127(1–3), pp. 23 – 30.

Aveyard, H. 2014. *Doing a literature review in health and social care: a practical guide*. Berkshire. Open University Press. 3.painos.

Axelsson, L., Andersson, I.H., Edén, L. & E-J., Lertsson, G., 2007. Inequalities of quality of life in unemployed young adults: A population-based questionnaire study. *International Journal for Equity in Health*, 6, 1.

Björklund, O., Söderlund, M., Nyström, L. & Häggström, E., 2015. Unemployment and Health Experiences Narrated by Young Finnish Men. *American Journal of Men's Health*, 9(1), 76 – 85.

Brydsten, A., Hammarström, A., Strandh, M. & Johansson, K. 2015. Youth unemployment and functional somatic symptoms in adulthood: results from the Northern Swedish cohort. *European Journal of Public Health*, 25(5), 796 – 800

Brydsten, A., Hammarström, A., Sebastian, M.S. & San Sebastian, M., 2016. The impact of economic recession on the association between youth unemployment and functional somatic symptoms in adulthood: a difference-in-difference analysis from Sweden. *BMC Public Health*, 16, 1 – 8.

Caban-Martinez, A.J., Lee, D.J., Goodman, E., Davila, E.P., Fleming, L.E., Leblanc, W.G., Arheart, K.L., Mccollister, K.E., Christ, S.L., Zimmerman, F.J., Muntaner, C. & Hollenbeck, J.A. 2011. Health indicators among unemployed and employed young adults. *Journal of Occupation and Environmental Medicine*. 53(2) 196–203.

Classen, T.J. & Dunn, R.A., 2012. The effect of job loss and unemployment duration on suicide risk in the United States: a new look using mass-layoffs and unemployment duration. *Health economics*, 21(3), pp. 338 – 350.

Compton, W.M., Gfroerer, J., Conway, K.P. & Finger, M.S., 2014. Unemployment and substance outcomes in the United States 2002–2010. *Drug and Alcohol Dependence*, 142, pp. 350-353.

Davis, M.J., 2009. The effects of unemployment and poverty on sexual appetite and sexual risk in emerging and young adults. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 16 (4), 267-288.

Egan, M., Daly, M. & Delane, L. 2016. Adolescent psychological distress, unemployment, and the Great Recession: Evidence from the National Longitudinal Study of Youth 1997. *Social Science & Medicine*. Vol 156, 98 – 105.

Egan, M., Daly, M. & Delaney, L., 2015. Childhood psychological distress and youth unemployment: Evidence from two British cohort studies. *Social Science & Medicine*, 124, 11 – 17.

Euroopan komissio. 2016. Nuorisotakuu. Viitattu 30.9.2016 <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=fi>

Euroopan komissio. 2016. Nuorisotyöllisyysaloite (YEI). Viitattu 30.9.2016 <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=fi>

Fergusson, D.M. & Boden, J.M., 2008. Cannabis use and later life outcomes. *Addiction*, 103(6), 969 – 976.

Helgesson, M., Johansson, B., Nordqvist, T., Lundberg, I. & Vingård, E., 2015. Sickness absence at a young age and later sickness absence, disability pension, death, unemployment and income in native Swedes and immigrants. *European Journal of Public Health*, 25(4), 688 – 692.

Herbig, B., Dragano, N. & Angerer, P. 2013. Health in the long-term unemployed. *Deutsches Aerztablatt International*, vol. 110 (23).

Hintsanen, M., Lipsanen, J., Pulkki-Råback, L., Kivimäki, M., Hintsala, T. & Keltikangas-Järvinen, L., 2009. EAS temperaments as predictors of unemployment in young adults: A 9-year follow-up of the Cardiovascular Risk in Young Finns Study. *Journal of Research in Personality*, 43(4), 618 – 623.

Honkonen, T. 2010. Työ ja mielenterveys. Teoksessa Martimo, K-P., Antti-Poika, M. & Uitti, J. 2010. Työstä terveyttä. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Hultman, B. & Hemlin, S. 2008. Self-rated quality of life among the young unemployed and the young in work in northern Sweden. *Work*, 30 (4), 461 – 472.

Huttunen, J. 2015. Mitä terveys on? Viitattu 16.9.2016. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00903

Hämäläinen, U. & Tuomala, J. 2013. Fakta nuorisotyöttömyydestä. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Viitattu 3.10.2016. http://www.vatt.fi/file/policybrief/vatt_policybrief_22013.pdf

Kasvio, A. 2010. Suomalaisen työelämän muutokset työterveyden näkökulmasta. Teoksessa Martimo, K-P., Antti-Poika, M. & Uitti, J. 2010. Työstä terveyttä. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Kito, A. & Ueno, T., 2016. Mental health and individual experience of unemployed young adults in Japan. *Industrial Health*, 54(1), pp. 20-31.

Kunttu, K., Komulainen, A., Makkonen, A. & Pynnönen, P. 2011. Opiskeluterveys. Duodecim. Helsinki.

Landhuis, C.E., Perry, D.K. & Hancox, R.J., 2012. Association between childhood and adolescent television viewing and unemployment in adulthood. *Preventive Medicine*, 54(2), 168 – 173.

Lavikainen, H., Koskinen, S., Aro, H., Kestilä, L., Lyytinen, H., Martelin, T., Pensola, T., Rahkonen, O. & Aromaa, A., 2006. Kouluvaikeuksien yleisyys ja yhteydet aikuisiän elämäntilanteeseen ja koettuun terveyteen. *Yhteiskuntapolitiikka*, 71 (4), 402 – 410.

Lee, J.O., Hill, K.G., Hartigan, L.A., Boden, J.M., Guttmanova, K., Kosterman, R., Bailey, J.A. & Catalano, R.F., 2015. Unemployment and substance use problems among young adults: Does childhood low socioeconomic status exacerbate the effect? *Social Science & Medicine*, 143, 36 – 44.

Tampereen teknillinen yliopisto. Liikenteen tutkimuskeskus Verne. 2016. Tiedon analysointi. Viitattu 23.11.2016. <https://www.tut.fi/verne/tutkimusmenetelmat/tiedon-analysointi/>

Martimo, K., Antti-Poika, M., Uitti, J. & Aaltonen, M. 2010. Työstä terveyttä. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Melchior, M., Chollet, A., Elidemir, G., Galéra, C. & Younés, N. 2015. Unemployment and substance use in young adults: does educational attainment modify the association? *European Addiction Research*, Karger, 21 (3), 115 – 123.

Myrskylä, P. 2011. Nuorten työttömyyden mittaaminen on vaikeaa. Tilastokeskus. Viitattu 4.10.2016 http://www.stat.fi/artikkelit/2011/art_2011-12-21_007.html

Myrskylä, P. 2012. Hukassa – Keitä ovat syrjäytyneet nuoret? Viitattu 15.11.2016. <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjailyminen.pdf>

Newton Scanlan, J., Bundy, A. & Matthews, L. 2011. Promoting wellbeing in young unemployed adults: The importance of identifying meaningful patterns of time use. *Australian Occupational Therapy Journal*. Vol 58, issue 2, 111-119. Viitattu 14.9.2016.

Nordenmark, M., Gådin, K.G., Selander, J., Sjödin, J. & Sellström, E., 2015. Self-rated health among young Europeans not in employment, education or training*with a focus on the conventionally unemployed and the disengaged. *Society, Health & Vulnerability*, 6(0).

Nuorisolaki, 72/2006. Annettu Helsingissä 27.1.2006. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Nygren, K., Gong, W. & Hammarström, A., 2015. Is hypertension in adult age related to unemployment at a young age? Results from the Northern Swedish Cohort. *Scandinavian Journal of Public Health*, 43(1), 52 – 58.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2016. Nuorten aikuisten osaamisohjelma. Viitattu 30.9.2016. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/osaamisohjelma/index.html>

Redonnet, B., Chollet, A., Fombonne, E., Bowes, L. & Melchior, M., 2012. Tobacco, alcohol, cannabis and other illegal drug use among young adults: The socioeconomic context. *Drug and Alcohol Dependence*, 121 (3), 231 – 239.

Reissner, V., Rosien, M., Jochheim, K., Kuhnigk, O., Dietrich, H., Holleder, A. & Hebebrand, J., 2011. Psychiatric disorders and health service utilization in unemployed youth. *Journal of Public Health* (09431853), 19, 13 – 20.

Scanlan, J.N., Bundy, A.C. & Matthews, L.R., 2011. Promoting wellbeing in young unemployed adults: The importance of identifying meaningful patterns of time use. *Australian Occupational Therapy Journal*, 58(2), 111 – 119.

Sipilä, N., Kestilä, L. & Martikainen, P., 2011. Koulutuksen yhteys nuorten työttömyyteen: mihin peruskoulututkinto riittää 2000-luvun alussa? *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (2). Viitattu 1.11.2016. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/100556/sipila.pdf?sequence=1>

Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, R. 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turku. Juvenes Print.

Strandh, M., Winefield, A., Nilsson, K. & Hammarström, A., 2014. Unemployment and mental health scarring during the life course. *European Journal of Public Health*, 24(3), 440 – 445.

Suomalainen lääkäriseura Duodecim, Suomen Akatemia. 2010. Nuorten hyvin- ja pahoinvointi: konsensuskokous 1.–3.2.2010. Viitattu 15.9.2016. <http://www.terveysportti.fi/kotisivut/docs/f1595320904/konsensus2010artikkelikirja.pdf>

Suomen Virallinen Tilasto: Työvoimatutkimus. Lokakuu 2016. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 23.11.2016. http://www.stat.fi/til/tyti/2016/10/tyti_2016_10_2016-11-22_tie_001_fi.html

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2015. Hyvinvointi. Viitattu 15.9.2016. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2015. Työllisyys Viitattu 14.9.2016. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/tyollisyys>

Tilastokeskus. 2016. Pitkäaikaistyötön. Viitattu 14.9.2016. <http://www.stat.fi/meta/kas/pitkaaikaistyot.html>

Tilastokeskus. 2016. Työtön. Viitattu 3.10.2016 <http://www.stat.fi/meta/kas/tyoton.html>

Työttömyysturvalaki 1290/2012. Annettu Helsingissä 30.12.2002. Viitattu 19.9.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20021290>.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2016. Nuorisotyöttömyyden määrittely. Viitattu 30.9.2016 http://www.nuorisotakuu.fi/tietoa_takuusta/tietoa_tilastoista_ja_nuorisotyottomyydesta

Vaarama, M., Karvonen, S., Kestilä, L., Moisio, P. & Muuri, A. 2014. Suomalaisten hyvinvointi 2014. Tampere. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy.

Valtiovarainministeriö. 2016. Taloudellinen katsaus, syksy 2016. Viitattu 3.10.2016. <http://vm.fi/documents/10623/2321597/TKsyksySuomi2016/0058fab7-cd1e-4db1-a973-a9b6af20adee?version=1.0>

Virtanen, P., Hammarström, A. & Janlert, U., 2016. Children of boom and recession and the scars to the mental health - a comparative study on the long term effects of youth unemployment. *International Journal for Equity in Health*, 15, 1 – 6.

Väestöliitto. 2016. Nuori Aikuinen. Viitattu 15.9.2016 http://www.vaestoliitto.fi/vanhemmus/tietoa_vanhemmille/kasvurauhaa/nuori-aikuinen/

Waddell, G. & Burton, K. 2006. Is work good for your health and well-being. London: TSO. The Stationery Office.

Weden, M.M., Astone, N.M. & Bishai, D., 2006. Racial, ethnic, and gender differences in smoking cessation associated with employment and joblessness through young adulthood in the US. *Social Science & Medicine*, 62(2), 303 – 316.

TIEDONHAKUTAULUKKO

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Osumat	Otsikon perusteella valitut	Abstraktin perusteella valitut	Koko tekstin perusteella valitut
Cinahl Complete (ebSCO)	You* AND Unemploy*	2006-2016 Otsikko	46	10	3	1
Cinahl Complete (ebSCO)	You* AND Jobless*	2006-2016 Otsikko	2	-	1	-
Cinahl Complete (ebSCO)	You* AND Jobless*	2006-2016 Abstrakti	7	-	-	-
Cinahl Complete (ebSCO)	You* AND Unemploy*	2006-2016 Abstrakti	425	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	You* AND Jobless* AND Socioeconomic*	2006-2016 Abstrakti	63	-	1	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* (title) AND You* (abstract) AND Health (abstract)	2006-2016	16	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* (title) AND You* (subject)	2006-2016	56	-	3	1
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND you*	2006-2016 Adolescent Adults 19-44 All text	8010	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND you* and health	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44 All text	7870	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND you* AND health (abstract)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44	119	-	-	-

Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* (subject) AND You* (abstract) AND Health (abstract)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44	32	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Jobless* (subject) AND you* AND Health (abstract)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44	-	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND you* and reason* (abstract)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44	8	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND you* and childhood* (abstract)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44	21	-	1	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND you* AND experience*	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44 Abstract	42	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* and you* and factor*(ABST)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44 Abstract	105	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy*(subject) and you* and factor*(abstract)	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44	24	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND You* AND Background*	2006-2016 Adolescent Adults 19-44 Abstract	62	-	1	-
Cinahl Complete (Ebsco)	You* AND unemploy* AND socioeconomic*	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44 Abstract	34	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	You* AND unemploy* AND impact*	2006-2016 Adolescent, adults 19-44 Abstract	31	-	-	-

Cinahl Complete (Ebsco)	Adolescent* (abstract) AND unemploy* (subject)	2006-2016	18	-	-	-
Cinahl Complete (Ebsco)	Unemploy* AND effect* AND health*	2006-2016 Adolescent, Adults 19-44 Otsikko	7	-	-	-
MEDIC	Työ* AND nuor*	2006-2016 Title	48	-	1 (löydetty tiedonhaun kautta artikkelin lähteistä)	-
MEDIC	You* AND unemploy* OR employ*	2006-2016 Title	23	-	-	-
Science Direct Elsevier	You* AND Unemploy*	2006-2016 Title	33	-	1	-
Science Direct Elsevier	You* AND Jobless*	2006-2016 Title	2	-	-	-
Medline	You* AND Unemploy*	2006-2016 Title	38	1	2	-
Medline	You* AND jobles*	2006-2016 Otsikko	1	-	-	-
Medline	You* AND jobles*	2006-2016 Abstract	22	-	-	-
DOAJ	Youth unemployment	Title	29	-	-	-
DOAJ	Youth unemployed	Title	5	-	-	-
DOAJ	Young unemployment	Title	-	-	-	-
DOAJ	Young Unemployed	Title	7	-	-	1
Julkari	Nuorisotyöttömyys	Relevanssi	70	1	-	-